

Skôr ako začnete

- ▶ Použite tento kontrolný zoznam, aby ste pomohli študentom a študentkám dokončiť záverečné práce a publikovať v súlade s etickými štandardmi a vyhnúť sa pochybným výskumným praktikám.
- ▶ Cieľom tohto kontrolného zoznamu je pomáhať školiteľom a školiteľkám viesť študentov pri písaní diplomových a dizertačných prác a publikovaní v súlade so štandardmi a hodnotami akademickej a vedeckej integrity.
- ▶ Zoznam by mal pomôcť sprevádzať študentov a študentky pri príprave ich prác a publikácií podľa najlepších výskumných postupov a vyhnúť sa rizikám neetického správania a pochybných výskumných praktík.
- ▶ Kontrolný zoznam by sa mal používať od pridelenia témy a v celkom priebehu prípravy záverečnej práce.
- ▶ Berte na vedomie, že tento zoznam možno budete musieť pre svoje potreby prispôbiť v závislosti od špecifik vášho odboru, vašich predchádzajúcich skúseností, pravidiel a politík vašej inštitúcie.
- ▶ Podľa rozdelenia zodpovednosti na inštitucionálnej úrovni to možno nebudete vy, kto uskutoční niektoré z nižšie opísaných krokov, ale v každom prípade sa musíte uistiť, že sa vašim študentom dostane zodpovedajúce vedenie.
- ▶ Bolo by prospešné venovať sa niektorým bodom v skupinách s dvomi alebo viacerými študentmi/študentkami.

Všeobecné odporúčania

- ▶ Uvedomte si, že ste vzorom.
- ▶ Uvedte svojich študentov/študentky do kultúry svojho vedného odboru a pomôžte im prekonať most medzi pozíciou študenta a výskumníka.
- ▶ Povzbudzujte svojich študentov/študentky, aby interagovali s výskumnou komunitou a zúčastňovali sa udalostí akademickeho života.
- ▶ Povzbudzujte svojich študentov/študentky k sebareflexii a pomôžte im rozvíjať kritické myslenie.
- ▶ Snažte sa študentov/študentky motivovať, pýtajte sa ich na postup práce a ako sa im darí.
- ▶ Ukážte študentom/študentkám svoju aktivitu a účasť pri vypracovaní ich záverečnej práce a publikovaní výsledkov.
- ▶ Poradte študentom/študentkám, aby si vedli výskumný denník ako užitočný spôsob uchovania všetkých dôležitých informácií na jednom mieste.
- ▶ Keď sa objaví problém, snažte sa ho riešiť v záujme študenta/študentky, bez použitia nátlaku.

Meno:

.....

Všeobecná príprava pre mňa ako školiteľa/školiteľku

- Prečítal/-a som si inštitucionálne požiadavky relevantné pre vedenie záverečnej práce a (ak sa ma to týka), absolvoval/-a som vyžadované školiteľské kurzy.
- Viem aké sú požiadavky na kvalitu záverečných prác na mojej inštitúcii.
- Viem, kde na mojej inštitúcii nájsť informácie o úlohách a procesoch pri vedení práce.
- Mám poznatky o akademickej a vedeckej integrite vrátane jej rôznych porušení ako písanie na objednávku (contract cheating), pochybní vydavatelia (paper mills), darovanie autorstva, plagiátorstvo a nedostatky manažmentu dát.

Akademická a vedecká integrita

- Prediskutovali sme so študentom/študentkou hodnoty akademickej a vedeckej integrity a prečo je dôležité používať a podporovať zodpovedné akademické a výskumné postupy.
- Skontroloval/-a som, že študent/študentka absolvoval/-a vhodný tréning akademickej a vedeckej integrity.
- Zhodli sme sa, že pri vypracovávaní záverečnej práce študenta/študentky a publikovaní výsledkov budeme rešpektovať princípy akademickej a vedeckej integrity.
- Vysvetlil/-a som študentovi/študentke následky neetického konania vo výskume (ako plagiátorstvo, fabrikácia dát a iné porušenia akademickej etiky a postupov).
- Ak študenti ešte neabsolvovali kurzy akademickej a vedeckej integrity, nasmerujem ich ku zdrojom dostupným na inštitúcii alebo spoľahlivým zdrojom ako napr. <https://www.academicintegrity.eu/wp/all-materials/>.
- Naučil/-a som svojich študentov, ako nájsť všetky relevantné dokumenty (napr. etický kódex inštitúcie).

Prípravy pred študentskou prácou

- Dohodli sme sa so študentom/študentkou na pravidelných individuálnych či skupinových stretnutiach a dodržiavame ich.
- Dohodli sme sa so študentom/študentkou, že budeme navzájom rešpektovať svoj pracovný čas a vyhneme sa kontaktom cez víkendy alebo počas dovoleniek.
- Vytvorili sme so študentom/študentkou vhodný plán práce a dohodli sme sa na časovom rozvrhu, podľa ktorého sa bude riadiť.
- Som tu, aby som podporil/-a svojich študentov a oni vedia, že urobím, čo je v mojich silách aby som im pomohol/pomohla. Vedia tiež, kedy a kde ma môžu zastihnúť.
- Pred začiatkom zberu dát som skontroloval/-a, či výskum študenta/študentky nevyžaduje etické schválenie. Ak vyžaduje, pomohol/pomohla som mu/jej prejsť úradným postupom.

Formulovanie výskumných otázok a dizajnu výskumu

- Prediskutovali sme so študentom/študentkou vyhľadávanie v literatúre a ako nájsť relevantné literárne zdroje pre výskum.
- Prediskutovali sme so študentom/študentkou, aký prínos bude mať jeho/jej práca pre existujúci výskum v našom odbore.
- Po diskusii sme sa so študentom/študentkou dohodli na výskumných otázkach, dizajne výskumu, metodológii práce a spôsobe monitorovania procesu výskumu.
- Po diskusii sme sa so študentom/študentkou dohodli na zameraní jeho/jej výskumu a aké znalosti a/alebo schopnosti sú potrebné na realizovanie navrhnutého výskumu. Ak je to potrebné, vediem študenta/študentku k používaniu relevantných zdrojov, využívaniu príležitostí na tréning a/alebo konzultácie.
- Ak je to potrebné, poradím študentovi/študentke externého konzultanta/externú konzultantku pre plánovanú výskumnú tému.

Spätná väzba

- Mám pravidelné konzultácie so svojimi študentami a sledujem ich prebiehajúci výskum.
- Komunikujem vždy jasne a s rešpektom.
- Vždy sa snažím dávať konštruktívnu spätnú väzbu a oceniť pozitívne aspekty.
- Skontroloval/-a som a preskúmal/-a, či boli študentove/študentkine dáta získané, zaznamenané, spracované a uchovávané vhodným spôsobom.

Spracovanie dát a analýza

- Dohodli sme sa so študentom/študentkou na metódach spracovania a analýzy dát, ktoré bude používať.
- Hovorili sme so študentom/študentkou o faktoroch, ktoré by mohli ovplyvniť objektivitu analýzy dát, ako rôzne formy zaujatosti (bias) alebo konflikty záujmov.
- Inštruoval/-a som študenta/študentku, že všetky možné limitácie, zdroje zaujatosti a konflikty záujmov musia byť v práci jasne uvedené.
- Prediskutovali sme so študentom/študentkou požiadavky na správne uchovávanie výskumných dát a zhodli sme sa na spôsobe ako a kde sa budú uchovávať dáta súvisiace s jeho/jej prácou.
- Hovorili sme so študentom/študentkou o možnosti výskytu odľahlých hodnôt a prečo a ako by nemali byť vyradené z datasetu.
- Hovorili sme so študentom/študentkou o dôležitosti anonymizácie účastníkov výskumu (ak sa to týka jeho/jej práce).

Akademické písanie

- Nasmeroval/-a som študentov k príkladom dobrého akademického písania v mojom odbore.
- Povzbudzoval/-a som študentov/študentky k čítaniu vhodnej literatúry na tému akademického písania.
- Zabezpečil/-a som, že študent/študentka vie, ako správne citovať. Pravidelne som jeho/jej prácu čítal/-a a kontroloval/-a.
- Hovorila som so študentom/študentkou o dôležitosti konzistentného používania jedného citačného štýlu.
- Radil/-a som študentov/študentke správne používať softvér na manažment citácií.

- Oboznámil/-a som študenta/šudentku s tým, že musí pred podaním práce skontrolovať, či sú všetky materiály (ako obrázky, grafy a tabuľky) správne označené, majú zodpovedajúce odkazy a uvedené zdroje.
- Oboznámil/-a som študenta/šudentku s tým, že si musí skontrolovať zoznam literatúry a jeho konzistentnosť s odkazmi v texte (citácie alebo poznámky pod čiarou).

Spolupráca

- So študentami/šudentkami pod mojím vedením sme prediskutovali a dospeli k dohode ohľadom autorského príspevku k spoločnému článku.
- Ak je práca študenta/šudentky súčasťou väčšieho výskumného projektu, prediskutovali sme, dospeli k dohode a formalizovali sme vzťah medzi projektom a študentovou/šudentkinou prácou v zmysle autorstva.
- Ak je práca študenta/šudentky súčasťou väčšieho výskumného projektu, prediskutovali sme, dospeli k dohode a formalizovali sme vzťah medzi projektom a študentovou/šudentkinou prácou v zmysle použitia dát.
- Ak je práca študenta/šudentky súčasťou väčšieho výskumného projektu, prediskutovali sme, dospeli k dohode a formalizovali sme vzťah medzi projektom a študentovou/šudentkinou prácou v zmysle práv duševného vlastníctva.

Etické publikovanie

- Preskúmali sme so študentom/šudentkou požiadavky potenciálneho vydavateľa.
- Skontrolovali sme so študentom/šudentkou kvalitu časopisu a prediskutovali sme problematiku pochybného (predátorského) publikovania. Ak ide o doktoranda/doktorandku, vysvetlil/-a som, že práca publikovaná v pochybnom časopise sa nemôže použiť ako súčasť dizertačnej práce.
- Hovorili sme so študentom/šudentkou o tom, aké je dôležité zaradiť medzi autorov iba ľudí, ktorí relevantne prispeli k práci, podľa definície Medzinárodnej komisie editorov lekárskeho časopisov (International Committee of Medical Journal Editors, ICMJE) a Komisie pre publikačnú etiku (Committee on Publication Ethics, COPE).
- Zabezpečil/-a som, že si študent/šudentka uvedomuje, že poradie autorov by malo vyjadrovať stupeň ich prínosu k práci.
- Zabezpečil/-a som, že si študent/šudentka uvedomuje povinnosť vhodne uviesť (napr. v časti Poďakovanie) ľudí, ktorí prispeli k práci, ale nespĺňajú podmienky autorstva.
- Zabezpečil/-a som, že si študent/šudentka uvedomuje potrebu zvážiť možné konflikty záujmov a ak sú prítomné, otvorene ich uviesť v publikácii.
- Zabezpečil/-a som, že si študent/šudentka uvedomuje potrebu uviesť financovateľov výskumu.

Záverečné pripomienky

- Spolu so študentom/šudentkou sme skontrolovali požiadavky inštitúcie na podanie a/alebo obhajobu práce.
- Ak mám k dispozícii softvér na odhalenie textovej zhody, použil/-a som ho po podaní práce na identifikáciu možného plagiátorstva a vyhodnotil/-a nájdené zhody.
- Starostlivo som si prečítal/-a a podrobil/-a analýze všetky kapitoly záverečnej/dizertačnej práce kandidáta pred obhajobou.

Poznámky:

.....

.....

.....

.....

.....